

Alle landets kommuner

DERES REF: / YOUR REF:

VÅR REF: / OUR REF:

DATO: / DATE:

2023/1288-11, 1A HAK

30. oktober 2023

Orientering om planlagt tilsyn etter folkehelseloven i 2024

Statens helsetilsyn vil med dette orientere om at vi planlegger tilsyn i alle landets kommuner etter folkehelseloven i 2024. Temaet for tilsynet er kommunens systematiske arbeid etter folkehelselovens §§ 5-7 og § 30 med å fremme god psykisk helse hos barn og unge.

Vi informerer allerede nå om tilsynet for å sette fokus på kommunens ansvar for systematisk folkehelsearbeid.

Hjemmel for tilsynet

Statsforvalterens hjemmel til å føre tilsyn med kommunens folkehelsearbeid følger av lov om folkehelsearbeid (folkehelseloven) § 31. Det følger av bestemmelsen at statsforvalteren skal føre tilsyn med lovligheten av kommunens og fylkeskommunens oppfyllelse av plikter pålagt i eller i medhold av folkehelseloven §§ 4 til 9, 20, 21 og 27 til 30 og kommuneloven § 25-1. Det skal gjennomføres ett tilsyn i hver planperiode. Reglene i kommuneloven kapittel 30 gjelder for denne tilsynsvirksomheten.

Tema for tilsynet og formål

Tema for tilsynet er om kommunen har oversikt over barn og unges helsetilstand og faktorer i oppvekst- og levekårsforhold som påvirker deres psykiske helse, om kommunen bruker kunnskapen fra oversikten i sitt planarbeid og om dette følges opp med relevante tiltak. Videre vil vi undersøke om folkehelsearbeidet er tverrsektorielt forankret og om kommunen evaluerer sitt folkehelsearbeid.

Statens helsetilsyn velger å sette fokus på dette temaet fordi mange undersøkelser viser en økning i psykisk vansker hos barn og unge. Tidlig innsats i kommunen er viktig i et folkehelseperspektiv. Temaet understøtter også regjeringens satsing på å fremme psykisk helse og livskvalitet i Folkehelsemeldinga (Meld. St. 15 (2022-2023)).

Kommunen har stort skjønnsrom og handlefrihet i folkehelsearbeidet, særlig når det gjelder hvordan de prioriterer å følge opp identifiserte folkehelseutfordringer. Det vil derfor ikke bli konkludert med lovbrudd eller ikke i tilsynet.

Kommunene går etter kommunevalget inn i en fase med utarbeidelse av ny planstrategi og revisjon av kommuneplaner og sektorplaner. Formålet med tilsynets innretning og valg av tema, er å bidra til å belyse viktigheten av tverrsektoriell innsats i et langsiktig og strategisk arbeid for bedre folkehelse, gode levekår og god psykisk helse hos barn og unge. Grunnlaget for god helse legges først og fremst utenfor helsesektoren: i hjemmet, samfunnet, barnehage og skole mv.

Gjennomføring

Det er statsforvalteren i fylket som skal stå for den praktiske gjennomføringen av tilsynet. Første del av tilsynet er i form av et spørreskjema. Dette vil bli sendt til alle kommunene. På bakgrunn av dette og lokalkunnskap, vil statsforvalteren deretter velge ut noen kommuner for dybdeintervjuer. Statens helsetilsyn vil i en rapport oppsummerer svarene fra spørreundersøkelsen og funn fra intervjuene på landsbasis.

Statsforvalteren vil gjennomføre en felles samling med kommunene i fylket høsten 2024. Der vil funnene fra undersøkelsen og dybdeintervjuene på fylkesnivå bli presentert, og det legges opp til videre dialog omkring det viktige arbeidet for barn og unges oppvekst- og levekår.

Spørreundersøkelsen er digital og skal gjennomføres vinteren 2024. Statsforvalteren i fylket vil sende ut spørreundersøkelsen til kommunen i et eget orienteringsbrev. I forkant av undersøkelsen vil statsforvalteren også invitere til et felles Teams-møte med alle kommunene i fylket for å orientere om tilsynet.

Med hilsen

Siri Bækkevold etter fullmakt
avdelingsdirektør

Hanne Knudsen
seniorrådgiver

Brevet er godkjent elektronisk og sendes derfor uten underskrift

Kopi: Alle landets statsforvaltere

Saksbehandler: Hanne Knudsen, tlf. 21 52 99 26